

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Kuhmon kaupunki

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Leena Haverinen

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Juhana Juntunen	hallintojohtaja	0447255222	juhana.juntunen@kuhmo.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

19.01.2016
----

5. Toimielimen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Kaupunginvaltuusto

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Vastaajien määrä: 1

	Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa
005 Alajärvi	0
020 Akaa	0
005 Alajärvi	0
009 Alavieska	0
010 Alavus	0
016 Asikkala	0
018 Askola	0
019 Aura	0
035 Brändö	0
043 Eckerö	0
046 Enonkoski	0
047 Enontekiö	0
049 Espoo	0
050 Eura	0
051 Eurajoki	0
052 Evijärvi	0
060 Finström	0
061 Forssa	0
062 Föglö	0
065 Geta	0
069 Haapajärvi	0
071 Haapavesi	0
072 Hailuoto	0
074 Halsua	0
075 Hamina	0
076 Hammarland	0
077 Hankasalmi	0
078 Hanko	0
079 Harjavalta	0
081 Hartola	0
082 Hattula	0
086 Hausjärvi	0
111 Heinola	0
090 Heinävesi	0
091 Helsinki	0
097 Hirvensalmi	0
098 Hollola	0
099 Honkajoki	0
102 Huittinen	0
103 Humppila	0
105 Hyrynsalmi	0
106 Hyvinkää	0
283 Hämeenkoski	0
108 Hämeenkyrö	0
109 Hämeenlinna	0
109 Hämeenlinna	0
139 li	0

140 Iisalmi	0
142 Iitti	0
143 Ikaalinen	0
145 Ilmajoki	0
146 Iloanta	0
153 Imatra	0
148 Inari	0
149 Inkoo	0
151 Isojoki	0
152 Isokyrö	0
164 Jalasjärvi	0
165 Janakkala	0
167 Joensuu	0
169 Jokioinen	0
170 Jomala	0
171 Joroinen	0
172 Joutsa	0
174 Juankoski	0
176 Juuka	0
177 Juupajoki	0
178 Juva	0
179 Jyväskylä	0
181 Jämijärvi	0
182 Jämsä	0
186 Järvenpää	0
202 Kaarina	0
204 Kaavi	0
205 Kajaani	0
208 Kalajoki	0
211 Kangasala	0
213 Kangasniemi	0
214 Kankaanpää	0
216 Kannonkoski	0
217 Kannus	0
218 Karijoki	0
224 Karkkila	0
226 Karstula	0
230 Karvia	0
231 Kaskinen	0
232 Kauhajoki	0
233 Kauhava	0
235 Kauniainen	0
236 Kaustinen	0
239 Keitele	0
240 Kemi	0
320 Kemijärvi	0
241 Keminmaa	0
322 Kemiönsaari	0
244 Kempele	0
245 Kerava	0
249 Keuruu	0

250 Kihniö	0
256 Kinnula	0
257 Kirkkonummi	0
260 Kitee	0
261 Kittilä	0
263 Kiuruvesi	0
265 Kivijärvi	0
272 Kokkola	0
271 Kokemäki	0
272 Kokkola	0
273 Kolari	0
275 Konnevesi	0
276 Kontiolahti	0
280 Korsnäs	0
284 Koski TI	0
285 Kotka	0
286 Kouvola	0
286 Kouvola	0
287 Kristiinankaupunki	0
288 Kruunupyy	0
290 Kuhmo	1
291 Kuhmoinen	0
295 Kumlinge	0
297 Kuopio	0
300 Kuortane	0
301 Kurikka	0
301 Kurikka	0
304 Kustavi	0
305 Kuusamo	0
312 Kyyjärvi	0
316 Kärkölä	0
317 Kärsämäki	0
318 Kökar	0
319 Köyliö	0
398 Lahti	0
399 Laihia	0
400 Laitila	0
407 Lapinjärvi	0
402 Lapinlahti	0
403 Lappajärvi	0
405 Lappeenranta	0
408 Lapua	0
410 Laukaa	0
416 Lemi	0
417 Lemland	0
418 Lempäälä	0
420 Leppävirta	0
421 Lestijärvi	0
422 Lieksa	0
423 Lieto	0
425 Liminka	0

426 Liperi	0
444 Lohja	0
430 Loimaa	0
430 Loimaa	0
433 Loppi	0
434 Loviisa	0
435 Luhanka	0
436 Lumijoki	0
438 Lumparland	0
440 Luoto	0
441 Luumäki	0
442 Luvia	0
475 Maalahti	0
444 Lohja	0
478 Maarianhamina	0
480 Marttila	0
481 Masku	0
483 Merijärvi	0
484 Merikarvia	0
489 Miehikkälä	0
481 Masku	0
491 Mikkeli	0
494 Muhos	0
495 Multia	0
498 Muonio	0
499 Mustasaari	0
500 Muurame	0
503 Mynämäki	0
504 Myrskylä	0
505 Mäntsälä	0
508 Mänttä-Vilppula	0
507 Mäntyharju	0
529 Naantali	0
531 Nakkila	0
532 Nastola	0
508 Mänttä-Vilppula	0
529 Naantali	0
535 Nivala	0
536 Nokia	0
538 Nousiainen	0
541 Nurmes	0
543 Nurmijärvi	0
545 Närpiö	0
560 Orimattila	0
561 Oripää	0
562 Orivesi	0
563 Oulainen	0
564 Oulu	0
309 Outokumpu	0
576 Padasjoki	0
577 Paimio	0

564 Oulu	0
578 Paltamo	0
445 Parainen	0
580 Parikkala	0
581 Parkano	0
599 Pedersören kunta	0
583 Pelkosenniemi	0
854 Pello	0
584 Perho	0
588 Pertunmaa	0
592 Petäjavesi	0
593 Pieksämäki	0
595 Pielavesi	0
598 Pietarsaari	0
601 Pihtipudas	0
604 Pirkkala	0
607 Polvijärvi	0
608 Pomarkku	0
609 Pori	0
611 Pornainen	0
638 Porvoo	0
614 Posio	0
615 Pudasjärvi	0
616 Pukkila	0
619 Punkalaidun	0
620 Puolanka	0
623 Puumala	0
624 Pyhtää	0
625 Pyhäjoki	0
626 Pyhäjärvi	0
630 Pyhäntä	0
631 Pyhäranta	0
635 Pälkäne	0
636 Pöytyä	0
636 Pöytyä	0
678 Raabe	0
710 Raasepori	0
680 Raisio	0
681 Rantasalmi	0
683 Ranua	0
684 Rauma	0
684 Rauma	0
686 Rautalampi	0
687 Rautavaara	0
689 Rautjärvi	0
691 Reisjärvi	0
694 Riihimäki	0
697 Ristijärvi	0
698 Rovaniemi	0
700 Ruokolahti	0
702 Ruovesi	0

704 Rusko	0
704 Rusko	0
707 Rääkkylä	0
729 Saarijärvi	0
732 Salla	0
734 Salo	0
736 Saltvik	0
790 Sastamala	0
738 Sauvo	0
739 Savitaipale	0
740 Savonlinna	0
740 Savonlinna	0
742 Savukoski	0
743 Seinäjoki	0
743 Seinäjoki	0
746 Sievi	0
747 Siikainen	0
748 Siikajoki	0
791 Siikalatva	0
749 Siilinjärvi	0
751 Simo	0
753 Sipoo	0
755 Siuntio	0
758 Sodankylä	0
759 Soini	0
761 Somero	0
762 Sonkajärvi	0
765 Sotkamo	0
766 Sottunga	0
768 Sulkava	0
771 Sund	0
777 Suomussalmi	0
778 Suonenjoki	0
781 Sysmä	0
783 Säkyä	0
831 Taipalsaari	0
832 Taivalkoski	0
833 Taivassalo	0
834 Tammela	0
837 Tampere	0
844 Tervo	0
845 Tervola	0
846 Teuva	0
848 Tohmajärvi	0
849 Toholampi	0
850 Toivakka	0
851 Tornio	0
853 Turku	0
857 Tuusniemi	0
858 Tuusula	0
859 Tyrnävä	0

886 Ulvila	0
887 Urjala	0
889 Utajärvi	0
890 Utsjoki	0
892 Uurainen	0
893 Uusikaarlepyy	0
895 Uusikaupunki	0
785 Vaala	0
905 Vaasa	0
908 Valkeakoski	0
911 Valtimo	0
092 Vantaa	0
915 Varkaus	0
918 Vehmaa	0
921 Vesanto	0
922 Vesilahti	0
924 Veteli	0
925 Vieremä	0
927 Vihti	0
931 Viitasaari	0
934 Vimpeli	0
935 Virolahti	0
936 Virrat	0
941 Vårdö	0
946 Vöyri	0
976 Ylitornio	0
977 Ylivieska	0
980 Ylöjärvi	0
981 Ypäjä	0
989 Ähtäri	0
992 Äänekoski	0

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

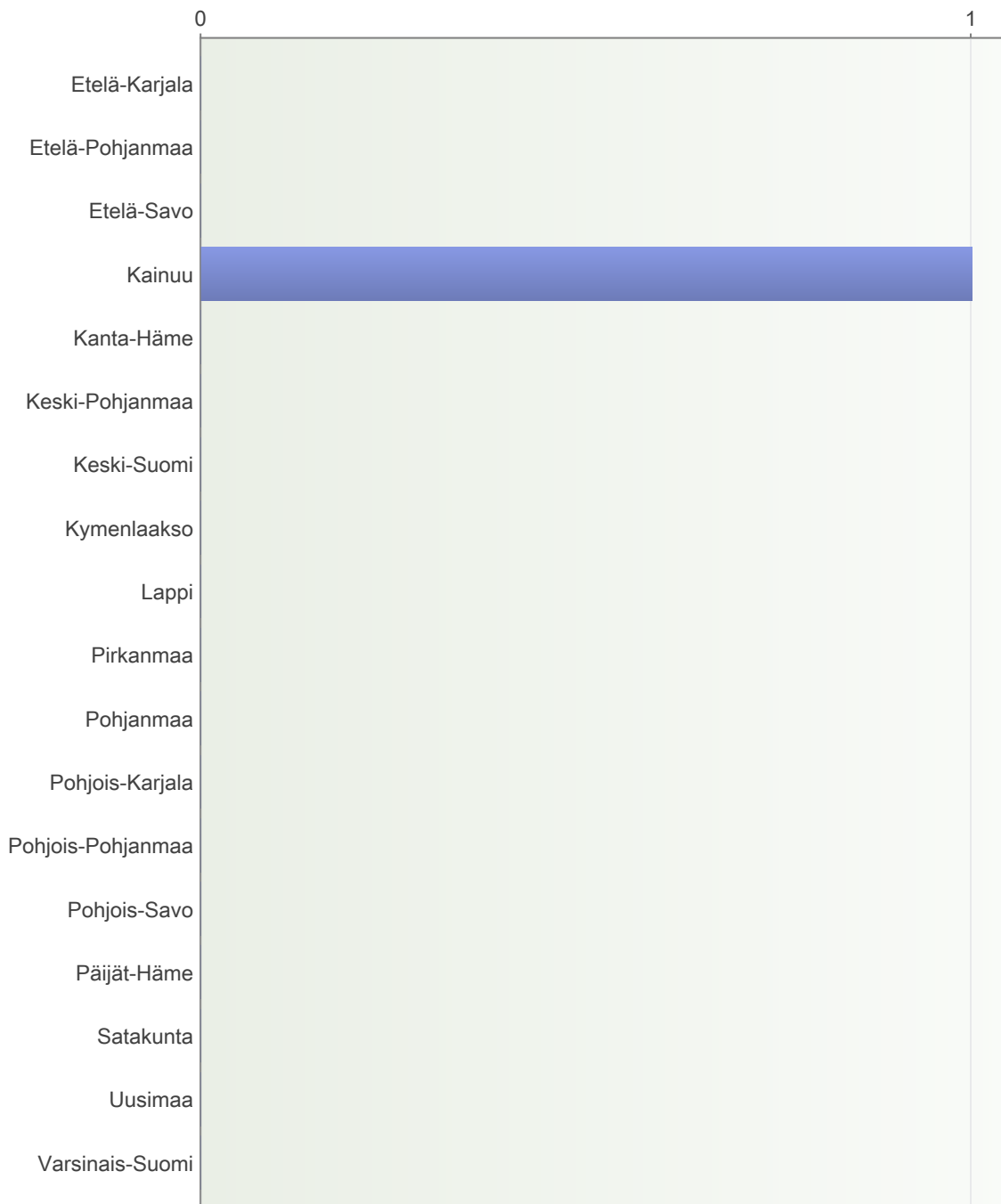
9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Alueellisuus vahvistaa koko Suomen asuttuna pysymistä. Paikalliset viranomaiset, aluehallinto ja alueen kunnat pystyvät havaitsemaan ne tekijät, jotka vauhdittavat tai estävät alueen tai kunnan elinvoiman säilymistä ja kehittymistä. Valtionhallinnon muutokset, vuosikymmenestä toiseen jatkuva muuttoliike, keskittäminen ovat heikentäneet koko Suomen elinvoimaa merkittäväällä tavalla. Laajan, harvaanasutun maamme erityispiirre on alueellinen osaaminen esimerkiksi biotaloudessa ja puutuoteteollisuudessa. Osaamisen takaavat myös hallinnon rakenteet sekä yliopistot ja ammattikorkeakoulut, ja niiden asemaa ei saa enää heikentää.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Vastaajien määrä: 1

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Kainuu on luonteva itsehallintoalue. Kainuulla on ollut oma itsehallintomalli. Asukkaiden näkökulmasta toivomme tilaisuutta keskittyä palvelujen kehittämiseen.

Kainuun on maantieteellisesti laaja, asukkailtaan ja osaamiseltaan ketterä kokonaisuus. Kainuulaisuus on antanut taiteen ja kulttuurin keinoin tukevat eväät suomalaiselle identiteetille.

Liikenneväylät on rakennettu maakunnallisia liikenneyhteyksiä tukeviksi, ja Kainuun ainoa rajanylityspaikka on Kuhmon Vartius, jonka kauttakulkuliikenne ruokkii Kokkolan ja Oulun satamia. Kainuun hallintokokeilu oli kainuulaisille yhteistyön oppikoulu, minkä takia nykyisessä uudistuksessa kainuulaisten näkemyksiä kannattaa kuunnella. Oma aluehallinto on taannut yrityksille, asukkaille ja kunnille läheisen, nopean ja asiantuntevan avun esimerkiksi elinkeinoelämän kehittämishankkeissa, mikä on myönteisesti hidastanut kaupungistumisen ja keskittymisen kaltaisten megatrendien vaikutusta.

Toisia vaihtoehtoja olisivat Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala. Esimerkiksi matka Kuhmosta Kuopion keskussairaalaan on lyhyempi (206 km) kuin Oulun yliopistolliseen keskussairaalaan (260 km). Tässä vaiheessa kyseisten maakuntien houkuttelevuus on kuvatuista syistä toistaiseksi pieni.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Itsehallinto- ja sotealueiden tulisi olla yhteneviä.

Toisaalta itsehallintoalueiden ja sosiaali- ja terveyspalvelujen kytkeminen toisiinsa voi hidastaa palvelujen parantamista eikä ehkä ole vuosikymmenten yli kestävä ratkaisu. Olisi voinut olla kansalaisten perusoikeuksien kannalta turvallisempaa ja kehittämisen kannalta sekä taloudellisesti kestävämpää rakentaa sosiaali- ja terveyspalvelut kokonaan valtion hallinnoimiksi, ja toisaalta jättää voimavarojen käytössä vähämerkityksiset, mutta alueiden kehittymiselle tärkeät maakuntaliitot ja ely-keskukset jatkamaan tehtävissään yhteistyöeliminä ja verkostojen rakentajina.

Pelko koko maan laajuisen soten kasvattomuudesta ja kylmän keskittämispolitiikan jatkumisesta on johtanut pelkoon syrjäseutujen tai yleisemminkin lähipalvelujen karsimisen jatkumisesta, minkä takia lienee päädytty nyt käsillä olevaan kompromissiin eikä valtiovaltaa haluta sote-palvelujen järjestäjäksi.

Tämänkertainen, kymmenen vuoden aikana järjestyksessään kolmas suuri uudistuspyrkimys luo uusia ristiriitoja: toisaalta byrokraattiseksi koettua valtion ohjausta vahvistetaan, mutta palvelujen tuottajien joukko pysyy suurehkona ja kasvaa. Tuhlautuuko voimavaroja yhä edelleen valtion ja itsehallinto- ja sote-alueiden ja toisaalta kuntien ja yksityisten palveluntuottajien välisiin mitteliöihin palvelujen mitoituksesta ja laadusta, jää nähtäväksi.

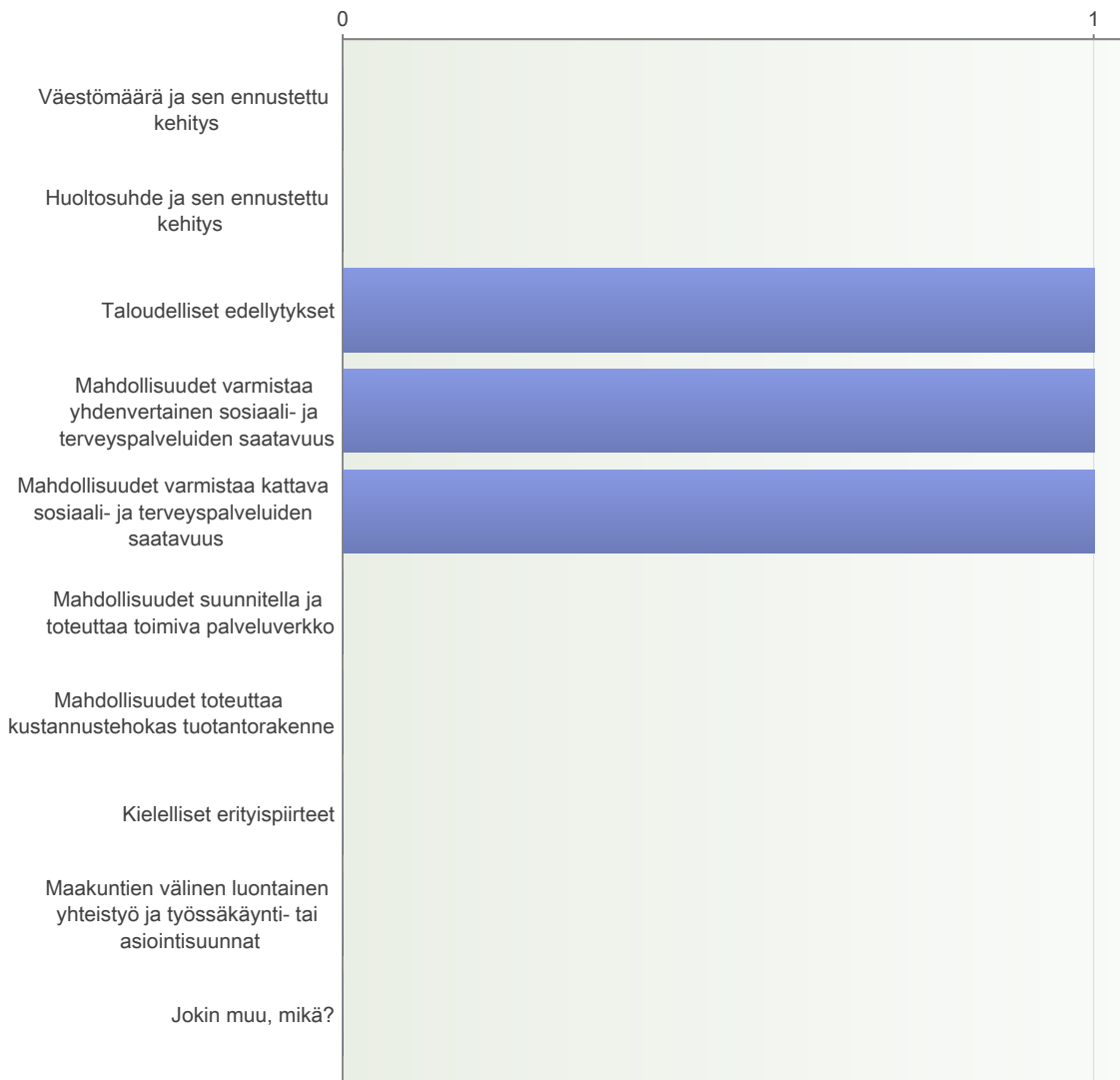
Sosiaali- ja terveydenhuollon tämän hetken 19 miljardin voimavaroista sosiaalihuoltoon käytetään 7 miljardia, perusterveydenhuoltoon 4 miljardia ja erikoissairaanhoidon 7 miljardia. Erikoissairaanhoidon osuus on siis 40 % koko potista, mistä taas yliopistollisen sairaanhoidon osuus on puolet. Näin ollen tulevaisuuden suurin haaste on se, kuinka monia sairauksia potevien ja integroitua hoitoa vaativien potilaiden hoito järjestetään, ei niinkään aluejako.

Esitetyt linjaukset palvelujen kilpailutuksesta ja potilaiden suuremmasta valinnanvapaudesta ovat Suomen

kaltaisessa suuressa, pitkien etäisyyksien maassa epäoleellisia. Tällä hetkellä valinnanvapaus koskee vain Helsingin kaupunkia, muualla on kyse palvelujen saatavuudesta.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia

Vastaajien määrä: 1

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä.

Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Pohjois-Pohjanmaa, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala ovat tärkeimmät suunnat maantieteellisistä ja elinvoimapolitiittisista syistä.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Vastaajien määrä: 1

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Kainuu on yksi niistä maakunnista, joita koskee esityksen epäyhtenäisen aluejaon ongelma. Oulun yliopistollinen keskussairaala palvelee koko laajaa Pohjois-Suomea. Koska matka Kuhmosta Kuopioon on lyhyempi kuin Ouluun, voisi Itä-Suomi –akselin vahvistamista pohtia. Kainuu tarvitsee oman 24/7 –keskussairaалansa kaikissa mahdollisissa vaihtoehtoissa.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Tässä vaiheessa ei kannata myllertää enempää. Koska kyse on isosta uudistuksesta, kannattaa edetä maltillisesti. Esimerkiksi kuntien omistamien sote-kiinteistöjen omistus ja sen mahdolliset uudelleen järjestelyt ovat suuri kysymys, joka ei ratkea heti.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Vastaajien määrä: 1

- Kainuun hallintokokeilussa kuntien ja sote-kuntayhtymän rajapinta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä tuotti päänvaivaa. Käytännön ratkaisuksi löydettiin vuotuinen neuvottelumenettely: kunnat ja itsehallintoalueet voivat tehdä sopimuksen siitä, kuinka kansalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistetään.

Paras tae hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on taata perustuslain 16 § mukaiset sivistykselliset oikeudet eli oikeus maksuttomaan perusopetukseen ja kaikille yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varattomuuden sitä estämättä. Lukuisissa tutkimuksissa on osoitettu koulutustason ja hyvinvoinnin välinen yhteys. Edelleen saman pykälän kirjaus, jonka mukaan tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapaus on turvattu, tukisi parhaiten kansalaisten hyvinvointia. Lisäksi 19 § mukainen sosiaalinen perusturva koko maan asukkaille heidän asuinpaikastaan ja varallisuudestaan riippumatta tulee nähdä perustana toiminnan suunnittelulle.

Tekstiin sisältyy lisäksi kirjaus siitä, että ”itsehallintoalueiden tulee ennen palvelujen tuottamista itse vertailla oman palvelutuotannon tehokkuutta ja mahdollisuuksia hyödyntää yksityisen ja kolmannen sektorin tuotantoa sekä mahdollisuuksia järjestää palvelutuotantoa yhteistyössä muiden itsehallintoalueiden kanssa.” Voisiko myös kaikissa muissa sote-vertailuissa ennemmin nojautua riippumattoman tutkimuksen tuottamiin tuloksiin turvaamalla valtakunnallisen sote-tutkimuksen määrärahat?

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Itsehallintoalueille tulee ehdottomasti turvata keskussairaatasoinen päivystys, myös synnytyssairaalan palvelut. Tämä on erityisen tärkeää pitkien etäisyyksien Pohjois-Suomessa.

Lausuntopyynnön liitteessä hallituksen linjaukseen 7.11.2015 todetaan aivan oikein, että perustuslain, kansalaisten perusoikeuksien ja yhdenvertaisen kohtelun kannalta ratkaisevaa on lainsäädännön kokonaisuus, ei pelkästään aluejako. Edelleen todetaan, että perustuslain 122 § 4 momentin mukaan itsehallintoalueelle tulee jäädä riittävästi liikkumatilaa päätöksentekoon. Miten tämä voidaan taata, kun päätöksenteon liikkumavara käytännössä vaatii rahaa, mutta toisaalta kestävyysvajetta halutaan paikata, kokonaisveroastetta ei haluta nostaa ja tuotantopalettiin ovat lisäksi aiempaa voimakkaammin tulossa julkista terveydenhuoltoa kalliimmat yksityiset palvelut.

Suora kansanvaali on hyvä ratkaisu kansanvallan ja demokratian kannalta itsehallintoalueiden valtuustoja valittaessa.

Aluejaossa on ristiriita itsehallintoalueitten ja sote-alueitten määrässä. Mahdollisuus olisi ollut myös, että niitä joko olisi yhtä paljon tai sosiaali- ja terveystalvet järjestettäisiin omana organisaationa, aluekehityksen turvaava alueellinen itsehallinto omanaan.

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Toimivin ratkaisu tässä tilanteessa on suora valtion rahoitus. Voi olla, että tulevaisuudessa kannattaa siirtyä itsehallintoalueiden verotusoikeuteen, mutta sen valmisteluun tarvitaan enemmän aikaa.

Rahoitusvastuu ja toteuttamisvastuu siirtyisivät käytännössä kauemmaksi kansalaisista, kun ne siirtyvät kunnilta suuremmille alueille. Rahoitusmalli ei ole vielä valmis. Asiakirjoissa kuvatut vaihtoehdot ovat kuntien rahoitus, itsehallintoalueiden verotusoikeus tai suora valtionrahoitus. Kaksi ensin mainittua vaativat tuekseen valtion rahoitusta, ja siitä tulee pitää kiinni. Vaihtoehdot tulee selvittää huolellisesti ja valita niistä se, mikä parhaiten palvelee koko maan asukkaita näiden asuinpaikasta, etäisyyksistä ja tulotasosta riippumatta.

Monikanavaisen rahoituksen uudistaminen on kannatettava ajatus, kunhan samalla pidetään kiinni palvelujen saatavuudesta maan eri osissa.

Kuhmon alkavan vuoden talousarvion menoista 54 % käytetään sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamiseen, ja rahasta ja palveluista päätetään vuosittain kuntien ohjauksessa olevan Kainuun sote-kuntayhtymän kanssa. Sopimusta kehitetään edelleen.

Siirtyminen mahdolliseen itsehallintoalueen verotusoikeuteen tai valtion rahoitukseen merkitsisi uutta tilannetta ja kuntien asukkaiden päätösvallan ohenemista. Toisaalta suoralla kansanvaalilla valittu valtuusto tai eduskunta edustavat myös kansaa, mutta vaalipiirin kasvaessa side päätöksentekijöihin ohenee. Koska rahoitusmallin suunnittelu on vasta käynnissä, sen eri vaiheissa tulee kuunnella kuntia mahdollisimman oikeudenmukaisen ratkaisun saavuttamiseksi.

Asukaskohtaiset sote-palvelujen tuotantokustannukset vaihtelevat 2200 – 5600 €/asukas. Osa eroista selittyy palveluketjujen eroilla, osa maantieteellä. Koska Suomi on harvaanasuttu, erot palvelujen tuotannon asukaskohtaisissa hinnoissa ovat luonnollisia ja ne pitää sallia.

Itsehallintoalueiden verotusoikeus ja itsenäinen palveluntuotanto saattaa johtaa myös maan eri osien erojen kasvuun tavalla, jota on vaikea ennakoida. Käytännössä syntyisi viisitoista uutta verottajaa, sillä valtion ja kuntien verotusoikeus säilyisi. Olisiko verotuksen hallittavuuden kannalta kuitenkin parempi pitäytyä vähempiin veronkantajiin?

Kainuun hallintokokeilun ajan kansalaiset eivät pystyneet ymmärrettävistä syistä hahmottamaan kenen vastuulle minkäkin palvelun tuottaminen kuuluu. Vaikka asia tuntuu pieneltä, se ei arjen kannalta sitä ole. Kuhmon kaupunki on lausunnoissaan v.2005 alkaen korostanut valtion ja kuntien tehtävänjaon selkiyttämistä. Olisiko ollut selkeintä siirtää koko sosiaali- ja terveydenhuolto ml pelastuspalvelut valtion hartioille ja pitää kunnilla sivistykselliset ja elinvoimapolitiittiset tehtävät ilman uutta porrasta, uutta verottajaa? Voisiko valtio lisätä läsnäoloaan ihmisten arjessa, kunnissa, alueilla ottamalla enemmän roolia arjen palvelujen tuottamisessa?

Ongelmallinen järjestettävä rahoituksenkin kannalta lienee valinnanvapauslainsäädäntö eli terveyspalvelujen tuottaminen monikanavaisesti. Yksityinen terveydenhuolto on Suomessa paikannut julkisen terveydenhuollon puutteita: kun palveluja ei ole saatu julkisilta terveysasemilta, on turvauduttu osaksi saman henkilökunnan pyörittämään yksityiseen terveydenhuoltoon. Tiheämmin asutuissa maissa ja Helsingissä saattaa olla aitoa kilpailua eri palveluntuottajien välillä, Suomen syrjäseuduilla ei.

Pelkistetyimmillään ero yksityisen ja julkisen palvelun tuottajan välillä on yrittäjän saama voitto. Tällä hetkellä yksityiset palveluntuottajat eivät ole julkista sektoria edullisempia, ja vain julkinen sektori vastaa päivystyksestä ja vaativasta monisairaiden hoidosta.

Teksteissä mainittu asiakas- ja potilastiedon integraatio on haastava toteutettava, mikäli tavoitteena on kasvava

palvelun tuottajien joukko. Esimerkiksi eri potilastiedon tuottajien tietojärjestelmien rajapintojen läpäisevyys ja tiedon mutkaton, mutta tietosuojan turvaava liikkuminen on suuri asia, jonka järjestäminen lukuisien palveluntuottajien kesken vie runsaasti voimavaroja ja rahaa.

Suuri taloudellinen merkitys kunnille on myös vielä työn alla oleva omaisuuden ja henkilöstön siirto kunnilta ja kuntayhtymiltä itsehallintoalueille. Kiinteistömassan siirrossa tulee noudattaa oikeudenmukaisuutta, ja kiinteistöihin tehdyt peruskorjausinvestoinnit tulee ottaa huomioon täysmääräisenä.